

Informe anual de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB sobre l'aplicació del Protocol per prevenir i actuar contra l'assetjament sexual, l'assetjament per raó de sexe, orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, i la violència masclista

Sessió Ordinària del Claustre 11 de maig 2021

1. Introducció

El Protocol per prevenir i actuar contra l'assetjament sexual, l'assetjament per raó de sexe, orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, i la violència masclista va ser aprovat per acord del Consell de Govern el 7 de novembre de 2018. El present informe fa referència al període que va des de la data del 22 de novembre de 2019 fins el 30 de novembre de 2020. En concret, es recullen les accions realitzades i les principals dades segons els tres objectius fixats a l'article 2 del Protocol i que fan referència a:

- **Prevenir** l'aparició de conductes d'assetjament sexual, d'assetjament per raó de sexe, orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere i de violència masclista entre els membres de la comunitat universitària.
- **Establir unes pautes d'actuació** davant una denúncia i adoptar mesures preventives i/o correctores.
- **Establir mesures de suport i acompanyament** a les persones afectades per casos d'assetjament o violències.

2. Mesures preventives

El capítol II del Protocol preveu que la UAB ha d'impulsar actuacions de prevenció, informació i sensibilització. Aquestes activitats han continuat i s'han reforçat, tal i com es va sol·licitar en la presentació de l'informe al Claustre de 17 de desembre de 2019. A continuació es detallen les accions realitzades:

- La **informació** sobre el Protocol es troba disponible a la web de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB, accessible al seu torn des de la web home de la UAB. També se n'informa a la pàgina d'accés al Campus Virtual.
- Igualment s'ha inclòs la **informació** al *Notebook* que es distribueix a l'alumnat i s'ha fet difusió als *Welcome Days*, i a la Festa Major, així com a tots els actes organitzats per l'Observatori.
- S'ha **traduït a l'anglès** i s'ha publicat en paper el tríptic informatiu sobre el Protocol i altres recursos, per difondre'ls entre l'alumnat i el personal treballador internacional.

- S'ha elaborat una proposta per l'elaboració d'una **Guia** d'actuació davant el sexisme i les violències de gènere per als Consells d'estudiants de la UAB, mitjançant un procés participatiu.
- S'ha elaborat una **Guia** que reculli els drets i recursos per a les víctimes de violències masclistes en l'àmbit universitari i específicament a la UAB.
- També s'ha donat **suport i assessorament** a 3 col·lectius del *Directori* per a l'elaboració de l'autodiagnosi de gènere i la prevenció de la violència masclista (procés en curs).
- Pel que fa a la **formació**, s'ofereixen regularment cursos sobre prevenció i detecció de les violències masclistes, sobre perspectiva de gènere i sobre ús de llenguatge no sexista a alumnat, PAS i PDI.
- Altres activitats **formatives i de prevenció** que s'han ofert en aquest període han estat un taller d'autodefensa feminista i un taller sobre la gestió de les agressions sexistes en els espais d'activisme i als col·lectius, ambdós adreçats a l'alumnat.
- S'ha fet una **campanya informativa i de sensibilització** amb motiu de la **Festa Major de la UAB**, adaptant-la al format virtual, amb el lema "A les Xarxes Feminisme". Ha inclòs: el cartell informatiu, la formació de les brigades virtuals amb participació de 13 estudiants i l'organització d'un Punt Lila virtual per a l'abordatge d'agressions masclistes a les xarxes.
- També en el marc de la Festa Major de la UAB i en col·laboració amb la Unitat de Dinamització, s'ha dut a terme la primera edició del festival musical *Fúria Fest, responem davant les violències masclistes* de grups musicals amb presència femenina i repertori feminista.
- Com a part del projecte d'accions culturals i artístiques de sensibilització entorn la violència masclista, s'ha pintat un mural contra les violències masclistes a la Plaça Cívica per part de la il·lustradora Clara Corax.
- Amb motiu del 25 de novembre, *Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones*, s'ha fet l'acte institucional commemoratiu i un cicle de conferències. La major part d'aquestes activitats s'han pogut finançar gràcies al fons 2019-2020 del Pacte d'Estat contra la violència de gènere.

3. Procediment d'actuació en cas de denúncia

El capítol IV del Protocol estableix el procediment d'actuació en cas de denúncia davant les conductes i els àmbits d'aplicació que defineix l'article 3. Concretament, el procediment s'inicia per la denúncia de la persona afectada o de qualsevol persona de la comunitat universitària que hagi tingut coneixement directe o indirecte dels fets que motiven la denúncia. A partir d'aquest moment, la Comissió Tècnica Assessora (CTA) és l'encarregada d'aplicar tot el procediment d'actuació tècnica i especialitzada que recull el Protocol, així com del seguiment de les mesures establertes. En els casos en què hi estigui implicada una persona pertanyent al col·lectiu del PDI o PAS es preveu una coordinació amb la Comissió d'Intervenció i Resolució de Cassos d'Assetjament.

D'acord amb el que estableix el Protocol, el procediment d'actuació en els casos de denúncia s'ha activat cada cop que hi ha hagut una sol·licitud i s'ha aplicat de forma efectiva. Concretament, en aquest període, s'han tractat **tres expedients** per als que s'ha emès una

resolució, mentre que els altres dos s'han desestimat. Per a cada cas, hi ha hagut la convocatòria de la CTA, que després d'avaluar la informació presentada en la sol·licitud ha acordat continuar amb el procediment o desestimar-la per no ser competent.

Cal indicar que al final del període que cobreix aquest informe no es va poder fer la **reunió anual** de la CTA amb Gerència i amb les persones delegades de prevenció, que preveu el Protocol, per coincidir amb el calendari electoral i el canvi d'equip de govern.

Aquesta reunió d'informació i valoració s'ha realitzat el 29 d'abril de 2021. Del seu resultat es desprenen les **propostes de millora** següents:

- Continuar i reforçar les accions d'informació i sensibilització sobre el Protocol i les violències masclistes i lgbtifòbiques.
- Oferir formació a les persones representants d'igualtat, delegades d'igualtat i altres membres de les Comissions d'Igualtat de les Facultats i centres docents en matèria d'assetjament i violències masclistes i lgbtifòbiques.
- Articular canals alternatius a l'activació del Protocol, per donar resposta a situacions de discriminació per les que la Comissió Tècnica Assessora no és competent.
- Articular mecanismes de seguiment i acreditació del compliment de les resolucions.

Cal informar que entre setembre i novembre de 2020 la CTA va seguir una formació a mida, dissenyada per la Unitat de Formació en col·laboració amb l'Observatori per a la Igualtat, amb l'objectiu d'ampliar els seus coneixements en matèria de violències masclistes i millorar l'efectivitat de les seves actuacions.

4. Mesures de suport i acompanyament

El capítol III del Protocol preveu el conjunt de serveis, unitats i recursos dels quals disposa la UAB per tal d'actuar en primera instància davant de situacions de discriminació, assetjament i violències masclistes i lgbtifòbiques, així com oferir suport i acompanyament a les persones víctimes d'aquestes situacions dins o fora de la Universitat. Específicament:

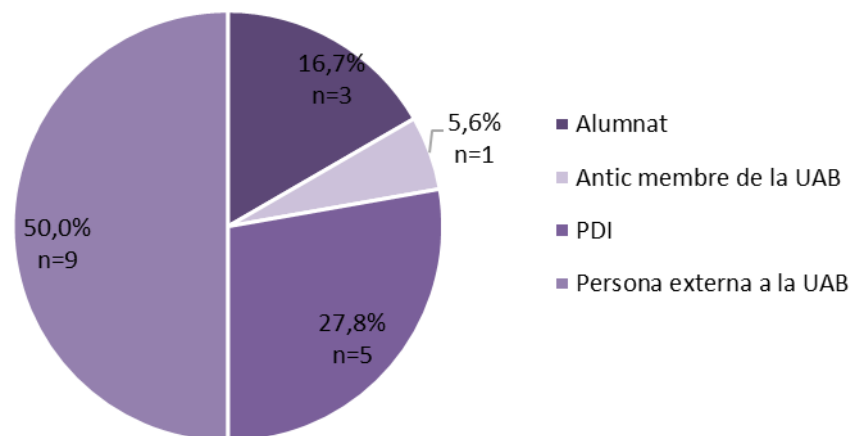
- L'Observatori per a la Igualtat de la UAB ofereix la primera acollida on s'informa del procediment de denúncia i dels recursos d'atenció, suport i acompanyament disponibles.
- Les persones en situació de violències sexuals o de gènere disposen del servei d'atenció psicològica especialitzada de la Unitat Psicogènere del Servei de Psicologia i Logopèdia de la Facultat de Psicologia.
- Es disposa d'un conveni amb l'Institut Català de les Dones i amb l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès que facilita les derivacions al SIAD de Cerdanyola del Vallès, per tal de permetre un abordatge integral de la situació de la persona que ha patit violència masclista.
- Així mateix es disposa d'un conveni amb la Direcció General d'Igualtat de la Generalitat de Catalunya que ens ha convertit en un SAI, Servei d'Atenció Integral i que facilita les derivacions a altres SAI del territori català.

- S’ha establert una coordinació en el seguiment de casos entre el Servei de Salut i la Unitat Psicogènere, així com amb el Servei de seguretat, en els casos en que ha estat necessari.
- S’ha establert una base de dades comuna de les incidències registrades, així com de les demandes d’activació del procediment de denúncia que preveu el Protocol, que reuneix els casos atesos per l’Observatori, per Psicogènere o bé que s’han adreçat directament al Registre General.

En el període que cobreix aquest informe, s’han atès i acompanyat **18 casos** de discriminació, assetjament o violències masclistes i lgbtifòbiques que s’han viscut dins o fora de la Universitat. D’aquests 18 casos, 11 s’han adreçat en primer lloc a l’Observatori per a la Igualtat, mentre que 11 s’han adreçat a Psicogènere. Dels 18 casos registrats de persones ateses, 17 corresponen a dones i 1 a un home.

A continuació, es detallen gràficament les dades segons el col·lectiu que ha exercit o ha patit l’agressió o la situació de discriminació, així com el tipus d’agressió o discriminació viscuda.

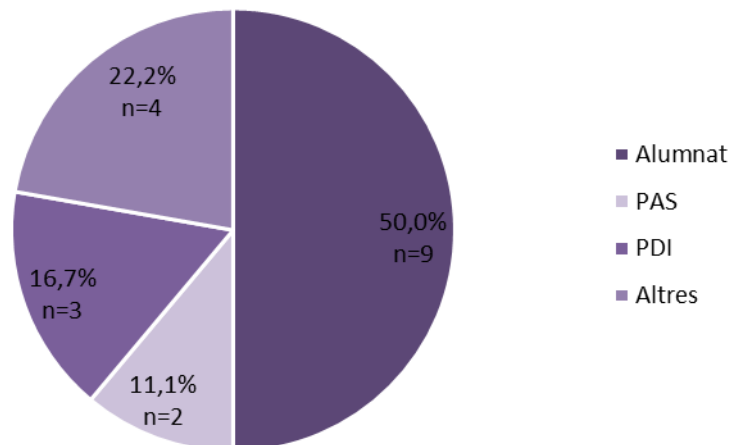
Gràfic 1. Distribució dels casos registrats segons el col·lectiu al que pertany la persona que ha exercit l’agressió o la situació de discriminació

Font: Elaborat per l’Observatori per a la Igualtat a partir de la informació registrada per l’atenció i acompanyament en les situació de discriminació, assetjament i violències de masclistes, i lgbti-fòbiques, durant el període 22 de novembre de 2019 a 30 novembre de 2020.

Nota: Dels 18 casos, tots són homes.

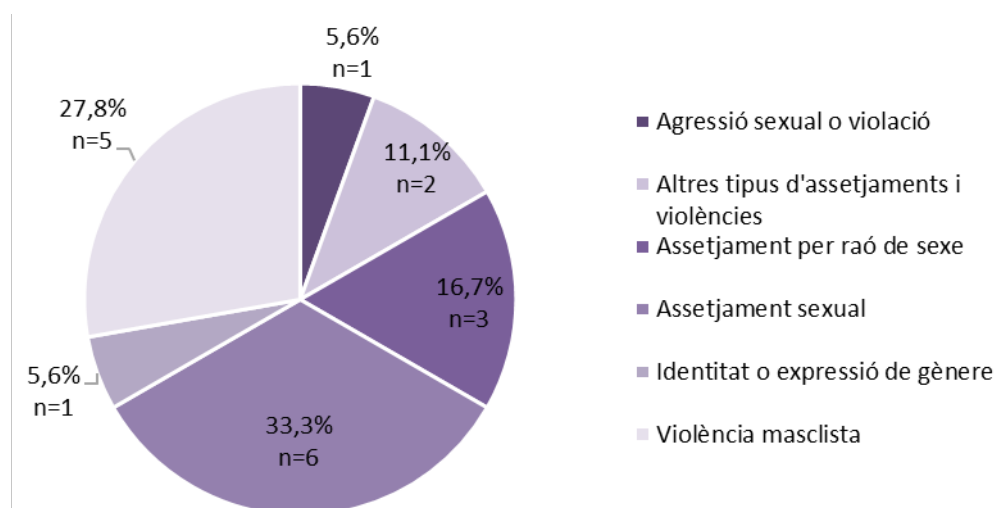
Gràfic 2. Distribució dels casos registrats segons el col·lectiu al que pertany la persona que ha patit l'agressió o la situació de discriminació

Font: Elaborat per l'Observatori per a la Igualtat a partir de la informació registrada per l'atenció i acompanyament en les situació de discriminació, assetjament i violències de masclistes, i lgbtifòbiques, durant el període de 22 novembre de 2019 a 30 novembre de 2020.

Nota: Dels 18 casos, 17 són dones i 1 és un home. El valor Altres inclou a persones externes (3 casos) i antics membres de la comunitat UAB (1 cas).

Gràfic 3. Distribució dels casos registrats segons el tipus d'agressió o la situació de discriminació viscuda

Font: Elaborat per l'Observatori per a la Igualtat a partir de la informació registrada per l'atenció i acompanyament en les situació de discriminació, assetjament i violències de masclistes, i lgbtifòbiques, durant el període de 22 novembre de 2019 a novembre de 2020.

Com a valoració final cal esmentar que el context d'emergència sanitària que ha coincidit parcialment amb el període que cobreix aquest informe s'ha de tenir en compte a l'hora d'interpretar les dades. Concretament s'observa una disminució del nombre total tant de casos atesos, com de sol·licituds d'activació del Protocol respecte el període anterior, que cal relacionar amb l'absència o disminució de l'activitat presencial als Campus de la UAB. Aquest fet, com s'ha observat en altres àmbits, ha fet disminuir el nombre de casos que ens han arribat, però creiem que això no és indicatiu d'una disminució de les situacions de violència, que poden haver-se mantingut, augmentat o canviat cap a modalitats de ciberassetjament. No disposem de dades per confirmar-ho, però sí que podem indicar que la major part de les atencions realitzades en aquest període, tan per part de l'Observatori per a la Igualtat, com per Psicogènere, s'han fet amb modalitats virtuals per via telefònica o videoconferència per facilitar l'accés de les persones als recursos disponibles.